Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te SCHERPENHEUVEL

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	13268
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Danny VAN GELDER
Adres	Rozenkranslaan 4_b - 3270 SCHERPENHEUVEL
Telefoon	013-77.20.30
Fax	013-77.83.63
E-mail	olv-basis-directie@skynet.be
Website	www.basisschoololv.be
Bestuur van de instelling	vzw "Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw"
Adres	Rozenkranslaan 4_B - 3270 SCHERPENHEUVEL
Scholengemeenschap	Spoor 7
Adres	Rozenkranslaan 4_b - 3270 SCHERPENHEUVEL
CLB	Vrij CLB Diest - Tessenderlo
Adres	Mariëndaalstraat 35 - 3290 DIEST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	31/05/2013, 3/06/2013, 4/06/2013, 6/06/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06/06/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	26/06/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Eddy Lamberts
Teamleden	Guido Aerts
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING **3**

1 SAMENVATTING **5**

2 DOORLICHTINGSFOCUS **7**

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus 7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus 7

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? **8**

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? 8

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? 8

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie 8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming 8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebieden wiskunde initiatie en muzische vorming 8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde 12
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming 14

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? 16

3.2 Respecteert de school de overige reglementering? 17

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? **18**

4.1 Welzijn 18
4.2 Begeleiding 18

4.2.1 Loopbaanbegeleiding 18
4.2.2 Sociale en emotionele begeleiding 20

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL **22**

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL **24**

6.1 Wat doet de school goed? 24
6.2 Wat kan de school verbeteren? 25

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG **27**

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg 27
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg 27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
   - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
     - het onderwijsaanbod
     - de uitrusting
     - de evaluatiepraktijk
     - de leerbegeleiding
   - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
   - een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
   - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
   - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
   - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
   - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid
De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies
De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:
- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot
Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 'Onze-Lieve-Vrouw' in Scherpenheuvel telt twee vestigingsplaatsen, één waar uitsluitend kleuteronderwijs wordt georganiseerd en één met enkel een aanbod aan lager onderwijs. De school is rustig gelegen en vooral vanuit de klaslokalen van de lagere afdeling hebben leerkrachten en leerlingen een mooi uitzicht over de landelijke omgeving.

De dagelijkse leiding van de school wordt behartigd door een gedreven en hardwerkende directeur die op basis van een participatief beleid, en ondersteund door een kernteam met bekwame leerkrachten, gestalte geeft aan de verdere schoolontwikkeling. Deze laatste krijgt vorm vanuit een prioriteitenplanning die vooral tot stand kwam op basis van de aanbevelingen in het vorige doorlichtingsverslag, initiatieven gegroeid vanuit de vroegere GOK-plannen (GOK-staat voor GelijkeOnderwijsKansen) en vanuit de resultaten van enkele tevredenheidsonderzoeken.

De leerkrachten geven op een enthousiaste manier les en vertonen een grote bereidheid om vanuit gezamenlijk overleg de school mee uit te bouwen. Onder meer door de goede collegiale sfeer op school voelen de leerkrachten zich erg betrokken bij het schoolgebeuren en zijn zij intrinsiek gemotiveerd om hard te werken voor hun klaspraktijk en voor het welzijn van alle kinderen.

Tekenend voor de school is het positief pedagogisch klimaat waarin de leerlingen zich kunnen ontwikkelen. Directie en leerkrachten hebben oog en oor voor het welbevinden en voor de talenten van alle leerlingen en willen met gerichte initiatieven alle kinderen op sociaal en emotioneel vlak sterker maken.
De directeur vindt het belangrijk dat de ouders de leerkrachten kennen en dat de leerkrachten gemakkelijk aanspreekbaar zijn. De goede contacten met en de openheid naar de ouders toe maken dat er snel kan ingespeeld worden op eventuele leer- of ontwikkelingsproblemen bij de leerlingen. Bovendien zorgt het laagdrempelig karakter van de school niet alleen voor een gemoedelijke sfeer maar ook dat iedereen er zich welkom voelt.

De school kan de laatste jaren uitpakken met goede resultaten op externe eindejaarstoetsen in het zesde leerjaar. De scores van de leerlingen liggen hoger dan de Vlaamse gemiddelden en ook hoger dan de gemiddelden van scholen met een gelijkaardige leerlingenpopulatie. Onder meer de grote inzet van het schoolteam en de bereidheid om elk kind met een zorgvraag deskundig te ondersteunen en bij te werken, liggen aan de basis van dit succes.

Tijdens deze schooldoorlichting onderzocht de onderwijsinspectie de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor de leergebieden wiskunde en muzische vorming. Daarnaast bekeek de inspectie ook aspecten van het welzijnsbeleid en zoomde ze in op de kwaliteit van de loopbaanbegeleiding, de sociale en emotionele begeleiding en het algemeen beleid van de school.

De kleuterafdeling voldoet voor de onderzochte leergebieden aan haar inspanningsverplichting om de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate aan te bieden en na te streven. De leerkrachten baseren zich bij het plannen en vormgeven van hun onderwijsaanbod meestal op de didactische uitgangspunten van een koepeleigen referentiekader. Zij bieden de kleuters op een geïntegreerde wijze en binnen aantrekkelijke thema's tal van gevarieerde leeractiviteiten aan. Door deze manier van werken krijgen de kleuters heel wat impulsen om op diverse vlakken tot ontwikkeling te komen. Erg waardevol zijn de activiteiten in het kader van muzische vorming waarbij de kleuters mogen kennismaken met een breed aanbod binnen de verschillende domeinen van dit leergebied. Ook de initiatieven om het zelfsturend leren in de speelleerhoeken vorm en inhoud te geven en de verrijking van hoeken met materialen om te tellen, te ordenen, te vergelijken, te meten, te spiegelen, te construeren en te puzzelen zijn betekenisvol.
Een aantal aspecten van de werking zijn nog voor verbetering vatbaar onder meer door bij het uitwerken van de thema's en bij het observeren van de vorderingen van de kleuters uit te gaan van welgekozen doelen. Tevens liggen er nog mogelijkheden bij het bewaken van het globale aanbod over de klassen heen

en bij de graduele aanbreng van wiskundige begrippen. De zorgwerking kan nog meer efficiënt georganiseerd worden bijvoorbeeld door klasdoorbrekende samenwerking.

Bij de overgang naar het eerste leerjaar organiseert de school heel wat leuke integratieactiviteiten die de overstap voor de kleuters naar het eerste leerjaar (en van de ene naar de andere vestigingsplaats) moeten vergemakkelijken. Bovendien krijgt elke leerling bij de start in het eerste leerjaar een leerling van het zesde leerjaar toegewezen die als peter of meter er mee voor zorgt dat de nieuwe leerling snel vertrouwd raakt met het reilen en zeilen op school.
Op inhoudelijk vlak zijn wel nog bijkomende afspraken nodig om de werking van kleuter- en lagere afdeling nog beter op elkaar af te stemmen.

In de lagere afdeling maken de leerkrachten gebruik van een onderwijsleerpakket en van 'meetfiches' bij het plannen en concretiseren van hun onderwijsaanbod binnen het leergebied wiskunde. Het aanbod voor dit leergebied is voldoende dekkend voor het bereiken van alle leerplandoelen.
Op basis van de schooleigen leerlijn voor het leergebied muzische vorming kan de school op dit ogenblik nog niet garanderen dat alle eindtermen muzische vorming op het einde van het zesde leerjaar bereikt worden. Toch blijkt uit de bijgewoonde lessen, het leerlingenwerk en uit de planningsdocumenten dat het aanbod voldoende breed en evenwichtig is. De school komt hiermee haar resultaatsverplichting na. De lessen muzische vorming kunnen evenwel nog aan kwaliteit winnen door het leerplan verder inhoudelijk uit te diepen. Het leerkrachtenteam heeft vooral nood aan verduidelijking omtrent de juiste inhoud van bepaalde leerplandoelen. Tevens ontbreekt nog visie die klaarheid brengt omtrent het evalueren van en het evenwichtig rapporteren over het muzisch-creatieve leerlingenwerk.

De opvolging van de loopbanen en de leertrajecten van alle leerlingen doorheen de hele school wordt gecoördineerd door het zorgteam. Dit team staat de leerkrachten met raad en daad bij om eventuele leer- en ontwikkelingsachterstanden weg te werken. De zorgwerking, die vorm krijgt vanuit een zorgvisie die is afgestemd op het zorgconcept van de koepel waartoe de school behoort, gebeurt meestal efficiënt. Groeimarge is nog mogelijk door de observaties van de kleuterleerkrachten meer op mekaar af te stemmen en door het elektronisch leerlingvolgsysteem meer gebruiksvriendelijker te maken. Voor het zorgteam liggen er nog kansen bij het coachen van leerkrachten in hun rol als eerstelijnshelper, als hulp bij het mee organiseren in de verschillende klassen van goede differentieactiviteiten op maat van elk kind en als gangmaker bij het meer vertrouwd worden met het handelingsplanmatig werken.

De onderwijsinspectie formuleert op basis van alle vaststellingen zowel voor de kleuter- als voor de lagere afdeling een gunstig advies. Het algemeen beleid en het draagvlak binnen de school is voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces op de ingeslagen weg voort te zetten en de onderwijskwaliteit verder bij sturen, te verbeteren of te borgen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn
Veiligheid
Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding
Loopbaanbegeleiding
Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De leerkrachten van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het plannen en uitvoeren van de lesactiviteiten biedt voldoende garanties voor een vrij volledig en evenwichtig onderwijsaanbod.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De leerkrachten van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. Binnen een themagerichte aanpak en met een leerlijn als bewakingsinstrument krijgen de kleuters een voldoende breed aanbod binnen de verschillende domeinen van dit leergebied.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebieden wiskunde initiatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school heeft een aparte vestigingsplaats waar alleen kleuteronderwijs wordt georganiseerd. De kleuterleerkrachten zijn er sterk geëngageerd om in overleg met elkaar en onder impuls van de vestigingsplaatsverantwoordelijke kwaliteitsvol onderwijs te organiseren. Door hun enthousiaste en dynamische aanpak slagen zij erin om een 'warm' klas- en schoolklimaat te creëren waarin de kleuters zich volop kunnen ontwikkelen.

Vanuit een thematische aanpak krijgen de kleuters doelen uit de verschillende domeinen binnen de leergebieden geïntegreerd aangeboden. Deze manier van werken bewerkstelligt de horizontale samenhang van de leergebieden muzische vorming en wiskundige initiatie met de andere leergebieden.

De gekozen thema's sluiten goed aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. De themakeuze gebeurt op basis van de jaarkring en op basis van wat leeft bij de kleuters. Af en toe mogen de kleuters zelfs mee de inhoud bepalen van thema's of thema-activiteiten. De thema's zijn zichtbaar aanwezig in de klasbeelden en maken dat de klaslokalen overkomen als aangename leer- en leefomgevingen.

Bij het plannen van de thema-inhouden baseren de leerkrachten zich vooral op een koepeleigen referentiekader dat onder meer uitgaat van ervaringssituaties en ontwikkelingsaspecten. Vooral door het uitvoeren van de didactische suggesties zoals aangegeven in dit referentiekader vertrouwen de leerkrachten erop dat zij een evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod realiseren. Indien nodig raadplegen de leerkrachten eveneens hun leerplan. Onder meer wanneer bepaalde ontwikkelingsdoelen in het koepeleigen referentiekader minder gedetailleerd zijn uitgewerkt, wordt het leerplan geconsulteerd om van daaruit het aanbod verder te verfijnen. Vooral voor wiskundige initiatie doen de leerkrachten geregeld een beroep op het leerplan om zo een voldoende ruim en dekkend aanbod binnen dit leergebied te kunnen garanderen.

Momenteel vertrekken de leerkrachten bij het uitwerken van hun thema's nog weinig vanuit concrete en zorgvuldig geselecteerde (prioritaire) doelen of ontwikkelingsaspecten om in functie daarvan activiteiten, hoekenverrijking, observaties, evaluaties en indien nodig ook remediëring uit te werken en vorm te geven. Binnen dit kader hebben de planningsdocumenten van de leerkrachten nog mogelijkheden om te groeien naar praktische en efficiënte werkinstrumenten. Bij het invullen van de planningsdocumenten noteren de leerkrachten erg veel doelen en maken ze geen onderscheid tussen de doelen/ontwikkelingsaspecten die veelvuldig in steeds weerkerende activiteiten of binnen de hoekenwerking aan bod komen en de meer sporadische of minder voor de hand liggende doelen/ontwikkelingsaspecten die gerichte aandacht vragen bij de thema-uitwerking.

Om het onderwijsaanbod sluitend te maken, ontbreekt er bij de leerkrachten nog een efficiënt bewakingssysteem waarmee zij kunnen aantonen dat het totale aanbod over de klassen heen voldoende dekkend is voor het bereiken van alle ontwikkelingsaspecten of leerplandoelen.

Op het vlak van het aanbrengen en vulling geven van onder meer wiskundige begrippen bestaan nog maar weinig afspraken (leerlijnen) over een gezamenlijke aanpak. Het aanbod hieromtrent is veeleer vrijblijvend en niet gericht op het doelgericht in kaart brengen, opvolgen, evalueren en bijsturen van de vorderingen van elke kleuter. Ook hier ontbreekt een efficiënt bewakingssysteem.

In elke klasgroep komen vrijwel dagelijks activiteiten aan bod die kaderen binnen het leergebied muzische vorming. Vanuit een divers aanbod aan werkvormen, technieken en materialen krijgen de kleuters heel wat kansen om te experimenteren, te exploreren en/of gewoon te genieten. Voor het leergebied muzische vorming beschikken de kleuterleerkrachten over een schooleigen leerlijn die ze gebruiken om na te gaan of hun aanbod voldoende breed is en raakvlakken heeft met de verschillende domeinen binnen dit leergebied.

De meeste kleuterleerkrachten vertrekken onder meer vanuit impressies of vanuit ervaringen van de kinderen om van daaruit de kleuters stimuli aan te reiken in de aanloop naar creatieve expressie. Toch is de aandacht voor het 'beschouwen' wisselend en kunnen een aantal leerkrachten hierin nog groeien. Vooral binnen de hoekenwerking vinden de kleuters uitdagingen die hen aanzetten om te dramatiseren, te bewegen, te creëren en in mindere mate om te musiceren. Het plezier dat de kleuters hierbij beleven bevordert hun zelfbeeld en hun welbevinden.

Uit de klasobservaties blijkt dat de leerkrachten afwisselen in twee- en driedimensionaal werk. Ook groepswerken komen aan bod. De werkjes zijn meestal realisaties van en door de kleuters.

Binnen het domein 'drama' worden de kleuters onder meer via poppenspel, versjes en korte toneelstukjes gestimuleerd om hun expressieve en talige talenten te tonen.

De kleuterafdeling neemt soms deel aan culturele evenementen of organiseert deze zelf. Af en toe worden klasoverschrijdende initiatieven gepland waarbij de kleuters kunnen proeven van een meer uitgebreid aanbod. Vooral poppenkast of vertelmomenten met behulp van een Kamishibai-verteltheater worden vaak met verschillende klasgroepen samen georganiseerd.
Toch liggen er nog kansen bij het organiseren van meer klasdoorbrekende activiteiten. Een meer gevarieerd aanbod aan hoeken over de klassen heen kan het voordeel hebben dat hoeken meer diepgaand uitgewerkt worden en dat de kleuters via een beurtsysteem kunnen gaan proeven van hoeken in andere klassen.
Vermeldenswaard in dit verband is het werk dat het team gepresteerd heeft bij het gradueel en leeftijdsgroepoverschrijdend in kaart brengen van de verschillende mogelijkheden van de 'zandtafel'.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de kleuterafdeling zijn voldoende didactische hulpmiddelen aanwezig om kleuters zelfontdekkend en in een realistische context te laten exploreren en experimenteren met materialen en technieken. Zo krijgen de kleuters binnen onder meer de hoekenwerking geregeld de kans om met allerlei materialen en toestellen ervaringen op te doen met en inzichten te verwerven in meten, wegen, vergelijken, spiegelen, driedimensionale constructies ….

Met uitzondering van de puzzels is in de meeste materialen weinig gradatie in de materialen terug te vinden. Ook een gevarieerd aanbod aan rijgparels ontbreekt in sommige klassen.

Het functioneel gebruik van stappenplannen, pictogrammen, opdrachtenkaarten en zelfcorrigerende materialen om onder meer de zelfsturing en het ruimtelijk inzicht bij de kleuters te bevorderen, is in alle klassen ingeburgerd.
Het leren kiezen wordt vooral bij de oudere kleuters systematisch aangeleerd door gebruik te maken van een keuzehoekenbord.

De verkleedkleren en attributen die afhankelijk van het thema regelmatig gewisseld worden, zijn belangrijk bij allerlei rollenspelen en dragen ertoe bij dat de kleuters zich nog beter kunnen inleven in het thema. De verkleedkleren hangen meestal niet binnen het bereik van de kleuters waardoor deze geen goed zicht hebben op wat voorhanden is.

De meeste klassen beschikken over verschillende muziekinstrumenten die vooral gebruikt worden om te ritmeren. Het aanbod aan klankinstrumenten is veeleer gering.
In het kader van beeldopvoeding ontbreken vaak ook mogelijkheden om de kleuters rechtstaand te laten schilderen, tekenen…

De ICT-apparatuur die in de klassen aanwezig is als hulpmiddel om de kleuters verder te bekwamen in het gebruik van wiskundige begrippen of bij het inoefenen van reken- en denkvaardigheden, heeft door de ouderdom zijn beperkingen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Vanuit hun observaties gaan de kleuterleerkrachten na hoe de ontwikkeling van elke kleuter vordert. Door het gebrek aan afspraken over inhoud, gradatie en frequentie slagen de kleuterleerkrachten er niet altijd in een duidelijk beeld te schetsen van de ontwikkeling van de kleuters.
De observaties kunnen eveneens nog aan kracht winnen door meer uit te gaan van zorgvuldig gekozen doelen die voorheen tijdens verschillende activiteiten en situaties werden ingeoefend.

De resultaten van enkele genormeerde toetsen bij de oudste kleuters vervolledigen en/of onderbouwen de observatiegegevens van de leerkrachten.

In het digitaal kindvolgsysteem kunnen de leerkrachten de evolutie van de kleuters voor een aantal ontwikkelingsaspecten enigszins opvolgen. Het systeem kan aan functionaliteit winnen onder meer door fundamentele ontwikkelingsaspecten meer gedetailleerd en gegradeerd uit te werken.

Met het uniform puzzelvolgsysteem volgen de leerkrachten per klas de puzzelvaardigheden van hun kleuters op. Het systeem laat toe om de vorderingen van de kleuters over de klassen heen gelijkgericht in kaart te brengen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Alle leerkrachten verlenen de basiszorg aan kleuters met leer- of ontwikkelingsproblemen door vooral momentaan klasintern te differentiëren en te remediëren. Alle kleuterleerkrachten creëren onder meer tijdens het hoekenwerk ruimte om kleuters met een zorgvraag gepaste hulp aan te bieden.

Alle klassen kunnen structureel rekenen op ondersteuning van de zorgcoördinator bij het wegwerken van leer- of ontwikkelingsachterstand. De zorgcoördinator werkt hierbij vooral op kindniveau en in mindere mate op leerkrachtniveau. Tevens liggen er nog groeikansen door de zorg klasoverschrijdend efficiënter te organiseren.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Om zich op pedagogisch en didactisch vlak verder te bekwamen volgen de kleuterleerkrachten geregeld nascholing. Tevens staan zij open voor reflectie en bijsturing.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De leerkrachten van de lagere afdeling bereiken met de meeste leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied wiskunde. Zij leveren de nodige inspanningen om een evenwichtig, samenhangend en gradueel opgebouwd aanbod binnen alle domeinen van dit leergebied te plannen en te realiseren. De school voldoet hiermee aan haar maatschappelijke opdracht.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Om hun lessen adequaat vulling te geven, maken de leerkrachten onder meer gebruik van een onderwijsleerpakket. Ze nemen de jaarplanning van dit pakket grotendeels over. De leerkrachten gaan er impliciet van uit dat het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket de realisatie van het leerplan waarborgt. Expliciet willen ze zo vooral de graduele opbouw en de continuïteit binnen het wiskundeonderwijs garanderen.
Voor het domein 'meten' gebruiken de meeste leerkrachten eigen lessen, die werden ontwikkeld samen met collega's uit de andere scholen van de scholengemeenschap. Op schoolniveau liggen er nog kansen om de effecten van deze lessen in kaart te brengen, te evalueren en indien nodig ook bij te sturen.

Enkele leerkrachten raadplegen af en toe ook het leerplan of het door de overkoepelende zorgcoördinator aangemaakte doelenoverzicht om na te gaan welke leerstof in de methode voor hun klas al dan niet essentieel is. Vooral in de klassen met heel wat zorgkinderen is dit sterk ingeburgerd.

Uit de lesobservaties blijkt dat de meeste leerkrachten de leerinhouden aanreiken vanuit realistische en betekenisvolle contexten en deze geregeld probleemstellend aanbieden (ook in de toetsen). Tevens is er voldoende ruimte tijdens de wiskundelessen voor het 'oplossen van wiskundige problemen'. Niet alle leerkrachten creëren ruime kansen tot actief leren. Bij de leerkrachten die er oog voor hebben, kunnen de leerlingen vooral tijdens groepswerk kennis maken met vormen van actief leren.

De leerkrachten bereiden de lessen grondig voor. Uit de voorbereiding is alleen niet duidelijk hoe de evaluatie aan het einde van de les zal gebeuren en hoe er tijdens de les gedifferentieerd zal worden.

De meeste leerkrachten zijn zich bewust dat het gebruik van eenzelfde instructietaal er toe bijdraagt dat leerlingen die het wat moeilijker hebben gemakkelijker probleemsituaties kunnen begrijpen, analyseren en zo sneller tot oplossingen kunnen komen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de meeste klassen zijn voldoende basismaterialen aanwezig om de leerlingen via manipuleren en verwoorden tot de vooropgestelde inzichten te laten komen. Toch liggen er vooral voor de leerkrachten van de eerste graad nog kansen om hun leerlingen met meer materialen te laten oefenen.

Om op maat van elke individuele leerling te kunnen differentiëren, halen sommige leerkrachten bijkomende inspiratie en oefeningen uit andere onderwijsleerpakketten.

Algoritmes en referentiematen waar de leerlingen visueel kunnen op terugvallen bij het oplossen van oefeningen en andere taken, zijn frequent aan de wanden in de verschillende klaslokalen terug te vinden. Dit geldt in mindere mate voor wat betreft de aanwezigheid van heuristieken.

Ondanks gerichte ondersteuning van de ICT-coördinator heeft het gebruik van ICT-toepassingen om wiskundige vaardigheden, inzichten en begrippen verder in te oefenen, uit te breiden of te remediëren, in een aantal klassen nog groeikansen. Wel worden de digitale borden, en in sommige klassen ook iPads, als hedendaagse leermiddelen of -omgevingen erg zinvol ingeschakeld.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De school bewaakt de resultaten voor wiskunde vooral op leerjaarniveau en maakt hiervoor onder meer gebruik van methodegebonden toetsen, eigen toetsen, de toetsen van het leerlingvolgsysteem en in sommige leerjaren ook van koepeleigen eindtoetsen. Al deze informatie maakt het mogelijk om de ontwikkelingsevolutie van elke leerling voor dit leergebied te registreren en op te volgen.

Op de koepeleigen eindtoetsen in het zesde leerjaar behaalden de leerlingen heel behoorlijke resultaten. De behaalde scores, met uitschieters voor 'bewerkingen', liggen voor alle leerdomeinen boven de Vlaamse gemiddelden en liggen meestal eveneens boven de gemiddelden van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Dit is echter niet zo voor wat betreft de resultaten op de eindtoetsen in het vierde leerjaar die lager liggen dan die van andere vergelijkbare scholen. De school wijt dit vooral aan problemen die te maken hebben met de randvoorwaarden veeleer dan dat de slechte resultaten een oorzaak vinden bij het onderwijsaanbod of bij de didactische aanpak van de leerkrachten. Verder onderzoek blijft echter noodzakelijk.

Vooral de leerkrachten van de midden- en bovenbouw van de lagere afdeling zoeken, elk op een eigen wijze, bij de verbetering van toetsen naar de oorzaak van fouten. Op basis van deze foutenanalyses slagen zij er op leerlingniveau in om problemen duidelijk af te bakenen en gericht te remediëren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De meeste leerkrachten zijn in staat om leerlingen met zorgvragen snel en adequaat bij te werken. Uit de gesprekken met de klasleerkrachten valt op dat vooral de leerkrachten uit de tweede en de derde graad een goed beeld hebben van wat eerstelijnshulp inhoudt en hoe deze hulp adequaat kan ingevuld worden.

De leerkrachten gebruiken de suggesties en de uitbreidings- en remediëringspakketten van de leermethode om te differentiëren bij het inoefenen van leerstof. Onder de vorm van zelfstandig of van groepswerk plannen de meeste leerkrachten voor de leerlingen bijkomende (in)oefenmomenten om taken af te werken en om het geleerde verder toe te passen en te verwerken. Ook leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen geregeld uitbreidingsoefeningen.
Hoeken- of contractwerk als werkvorm om kinderen extra oefenkansen aan te reiken en daarin te differentiëren en te remediëren of om verlengde instructie mogelijk te maken, kan nog verder uitgediept worden. Kansen om al te differentiëren tijdens de instructie zelf worden nog weinig benut.

Enkele leerlingen kunnen gebruik maken van compenserende maatregelen, soms ook tijdens een toets, zoals het gebruik van een rekenmachientje of ondersteunende schema's. Niet alle leerkrachten geven echter op het rapport aan dat het resultaat van een toets bij sommige leerlingen er gekomen is mits het toepassen van een vorm van Sticordi-maatregel (Sticordi is de afkorting van stimuleren, compenseren, remediëren, differentiëren, dispenseren). Dit kan evenwel een belangrijke aanwijzing zijn voor onder meer de ouders om zo het

resultaat correct te kunnen interpreteren en om een juist beeld te kunnen verkrijgen van de capaciteiten van hun kind.

Het is nog geen traditie om afhankelijk van de leerlingenresultaten extra zorguren toe te kennen aan klassen met veel zorgleerlingen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Meerdere leerkrachten maakten de afgelopen jaren gebruik van de bestaande professionaliseringsmogelijkheden om de deskundigheid en de handelingsbekwaamheid ten aanzien van het leergebied wiskunde te verhogen.

Vanuit de scholengemeenschap worden gerichte navormingen georganiseerd om de leerkrachten didactisch meer bekwaam te maken in het aanbieden van doelgerichte meetactiviteiten.

In de orthotheek van de school vinden de leerkrachten enkele naslagwerken die nuttige informatie bieden om onder meer leerstoornissen efficiënt aan te pakken.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Het aanbod binnen de verschillende domeinen van dit leergebied is breed en evenwichtig. Tevens realiseren de leerkrachten horizontale en verticale samenhang.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Bij het bepalen van het wekelijks aanbod aan activiteiten in het kader van muzische vorming, gaan vele leerkrachten uit van hun 'jaarplan' dat meestal domeinspecifiek aangeeft welke mogelijke lesonderwerpen aan bod kunnen komen. Uit de planningsdocumenten en uit de observaties in de klassen kan inspectie afleiden dat de muzisch-creatieve activiteiten voldoende breed en zinvol zijn.

Om in kaart te brengen of alle eindtermen op het einde van het zesde leerjaar werkelijk bereikt worden, duiden alle klasleerkrachten op een schooleigen leerlijn aan, aan welke doelen er binnen de verschillende muzische activiteiten werd gewerkt. Op termijn moet deze leerlijn op schoolniveau de verticale samenhang over de leerjaren heen kunnen garanderen en eventuele hiaten in het aanbod zichtbaar maken. Deze schooleigen leerlijn kwam tot stand met hulp van de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel.
Bij het onderzoeken van de leerlijn blijkt dat het aanbod in sommige klassen nog niet helemaal dekkend is voor het bereiken van alle leerplandoelen. In sommige klassen moet het aanbod geëvalueerd worden en daar waar nodig ook verruimd. Tevens hebben de leerkrachten nog groeimogelijkheden om de doelen in hun agenda in overeenstemming te brengen met die van de leerlijn.

De meeste leerkrachten zijn inhoudelijk al enigszins vertrouwd, de ene al wat meer dan de andere, met de visie (muzische grondhouding, creëren en beschouwen) en de inhoud van het leerplan muzische vorming. Toch liggen er nog groeikansen om de verschillende deelleerplannen meer diepgaand te verkennen en om specifieke klemtonen in deze deelleerplannen te verduidelijken. Niet alle leerkrachten begrijpen immers de exacte inhoud van sommige leerplandoelen.

In een aantal klassen proberen de leerkrachten meerdere facetten van muzische vorming binnen dezelfde activiteit aan bod te laten komen of trachten zij deze op een speelse wijze te integreren in andere leergebieden. Zij verwezenlijken zo aspecten van horizontale samenhang.

Onder meer vanuit een project dat gegroeid is in de schoot van de scholengemeenschap maakt het schoolteam er werk van om de talenten van de kinderen geregeld in de kijker te zetten. Zowel binnen de klaswerking als op schoolniveau worden initiatieven ontwikkeld om muzisch-creatieve realisaties onder de aandacht te brengen van andere leerlingen en van hun ouders. De school wil hiermee het zelfbeeld, het zelfvertrouwen en de eigenwaarde van de leerlingen bevorderen. Op dit vlak is deze school een voorbeeld van goede praktijk.

Binnen het domein beeld krijgen de leerlingen, in functie van vrije vormgeving, vrijwel in alle klasgroepen regelmatig de kans om uitgaande van impressies of ervaringen op een creatieve wijze om te gaan met materialen en technieken. Uit de klasobservaties blijkt dat de leerkrachten binnen het domein 'beeld' twee- en driedimensionaal werk afwisselen. Ook groepswerken komen voor, zij het minder frequent. De meeste leerkrachten stellen de creaties van hun leerlingen regelmatig tentoon en maken daarbij ook gebruik van de gangen en traphallen als expositieruimten.

In de meeste klassen blijft muziek beperkt tot liedjes zingen en ritmes spelen. Er liggen onder meer nog groeikansen bij het toepassen van de leerplandoelen omtrent het duiden van en het gericht leren luisteren naar muziek.

De domeinen drama en bewegingsexpressie komen in alle klassen wel aan bod maar zijn sterk leerkrachtafhankelijk. Het aanwenden van bewegingstussendoortjes voor het aanbieden van ontspannende momenten na een intens lesgeheel is in een aantal klassen ingeburgerd.

Een aantal leerkrachten zijn erg vertrouwd met het gebruik van media om bepaalde activiteiten te verlevendigen en/of als middel om creatieve verwezenlijkingen vast te leggen. Vaak wordt de schoolwebsite (of een 'klasblog') gebruikt om onder meer foto's en ervaringen te delen met de ouders. In sommige klassen worden zelfs al filmpjes en fotoreportages gemaakt. In deze klassen leren de leerlingen, binnen de veilige klassfeer, er onder meer om (zich) te presenteren.

Om de lessen muzische vorming een extra dimensie te geven, organiseert de school soms een leeruitstap of zorgt ze voor een culturele of andere muzische activiteit in de school zelf. Tevens organiseert de school in beide vestigingsplaatsen, en af en toe zelfs vestigingsplaatsoverschrijdend, crea-namiddagen die tot doel hebben om de kinderen kennis te laten maken met een ruimer aanbod. Hierdoor krijgen de lessen muzische vorming een extra dimensie en krijgen de kinderen kansen om zich breed en veelzijdig te ontwikkelen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leerkrachten zijn vindingrijk in het gebruik van kosteloze en andere verbuiksmaterialen waarmee de leerlingen in de aanloop naar muzisch-creatief werk vrij mee kunnen experimenteren. Het aanbod aan gebruiksmaterialen mag verder aangevuld worden.

Ter ondersteuning van de lessen muziek beschikt de school over een aanbod aan muziekinstrumenten. Klankinstrumenten zijn in dit aanbod veeleer gering aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

In vergelijking met de cognitieve leergebieden is de rapportering over muzische vorming veeleer summier. Het is duidelijk dat het team de visie op en de kenmerken van een goede evaluatie binnen muzische vorming, zoals onder meer beschreven in het leerplan, nog niet echt heeft bestudeerd. Hierdoor zijn de meeste leerkrachten nog sterk zoekend naar een goede manier om de muzisch-creatieve verwezenlijkingen van hun leerlingen op een valabele manier te evalueren en erover te rapporteren. Dit staat deels in contrast met de gehele werking om de talenten van de leerlingen in de verf te zetten. Kenmerkend is dat de leerlingen voor sommige domeinen slechts één keer per schooljaar een beoordeling krijgen. Alternatieve evaluatievormen, procesgerichte evaluaties of reflectiemomenten die uitgaan van zorgvuldig gekozen doelen zijn niet of nauwelijks gekend.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De school doet af en toe beroep op externe expertise waardoor de leerlingen meer kansen krijgen om onder vakkundige begeleiding hun talenten te ontwikkelen.
Tevens valt het op dat de leerkrachten attent zijn voor ondersteuning van leerlingen met minder talenten.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De meeste leerkrachten tonen zich bereid om nascholing te volgen. Een aantal leerkrachten zijn zelfs ingeschreven aan een academie om zich binnen een bepaalde specialiteit verder te vervolmaken. Al deze nascholingen beogen naast het vergroten van de muzische competenties van de leerkrachten ook het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijsaanbod op de klasvloer. Toch wordt de expertise van de leerkrachten slechts in beperkte mate of met een te klein bereik ingezet om de interne deskundigheid van alle leerkrachten te bevorderen. Ondanks het feit dat uit de klasbezoeken blijkt dat sommige leerkrachten over waardevolle muzische capaciteiten beschikken, is het nog geen gewoonte om onder meer via collegiale consultaties en hospiteerbeurten deze interne expertise uit te wisselen om zo het aanbod in elke klas te verruimen en te verrijken.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft visieteksten uitgeschreven om de aspecten van de schoolwerking die te maken hebben met zorg en met loopbaanbegeleiding voor alle participanten te verduidelijken. In deze teksten werden concrete afspraken en aandachtspunten opgelijst nodig om het traject dat elke leerling in de school aflegt in kaart te kunnen brengen en te ondersteunen. Tevens betrachten deze visieteksten om, vanuit een gemeenschappelijke aanpak, de inhoudelijke werking in de twee vestigingsplaatsen op elkaar af te stemmen en bieden ze zo een meerwaarde bij de begeleiding van alle leerlingen.

Door haar laagdrempelig en open karakter wil de school ervoor zorgen dat ouders en leerlingen zich niet alleen welkom voelen op school maar ook vlot met leerkrachten en directie in communicatie durven gaan. Zo mogen de ouders met een kleuter elke morgen hun kind naar de klas brengen. De kleuterleerkrachten grijpen deze gelegenheden onder meer aan als ontmoetingsmomenten waarbij zij en de ouders informatie over de kleuters kunnen uitwisselen. Bij gebeurlijke problemen kan dan ook samen naar een oplossing gezocht worden.

In beide vestigingsplaatsen begeleiden de meeste klasleerkrachten zelf de zorgleerlingen. Zij doen dit op een goede, eigentijdse en te waarderen manier. Bovendien reflecteren zij, vanuit onder meer de leerlingenresultaten en de foutenanalyses, geregeld over hun aanpak inzake klasinterne zorginitiatieven. Indien nodig zoeken zij raad en ondersteuning bij elkaar, bij de zorgcoördinator of bij de directeur. Andere leerkrachten laten de zorg over leerlingen die het wat moeilijker hebben gemakkelijk over aan de collega's van het zorgteam en komen, conform de zorgvisie, hun taak als verantwoordelijke over de eerstelijnszorg niet helemaal na.

Bij de overgang van het ene leerjaar naar het andere verduidelijken structurele overgangsgesprekken specifieke noden en aandachtspunten. Deze gesprekken zorgen ervoor dat de leerkrachten bij het begin van een nieuw schooljaar snel kunnen inspelen op bestaande zorgvragen van leerlingen.

Om voor de kinderen een vlotte overgang te bewerkstelligen tussen de kleuterafdeling en het eerste leerjaar, organiseert de school integratieactiviteiten waarbij de kleuters kennis kunnen maken met de leerkrachten en met de werking van het eerste leerjaar. Ook de gymleerkracht van de lagere afdeling wordt ingeschakeld in de kleuterafdeling en is er een vertrouwd gezicht voor vooral de oudste kleuters. Via de overname uit de kleuterafdeling van onder meer pictogrammen, kalenders, de methodiek om schrijfvaardigheden in te oefenen en het onthaalmoment komt het klasbeeld en de werking van het eerste leerjaar voor de kleuters enigszins vertrouwd over. Er dienen tussen de beide niveaus nog wel verdere afspraken gemaakt te worden omtrent een juist gebruik van lettertekens, het gebruik van bepaalde wiskundige materialen (splitsdoos…), de organisatie van hoekenwerk en van een uniforme benadering van

‘de dieren van de axenroos’. Ook een graduele opbouw van wiskundige begrippen als voorbereiding op het eerste leerjaar dient in de kleuterafdeling nog verder te worden uitgewerkt.
Tevens is het nog geen gewoonte om de resultaten van de leerlingen in het eerste leerjaar formeel te bespreken met de leerkracht van de derde kleuterklas.

De leerkrachten volgen de schoolloopbaan van de leerlingen schoolintern op via eigen observaties en via de resultaten op allerlei toetsen. De resultaten en bevindingen worden ook samengebracht in een elektronisch leerlingvolgsysteem en vormen binnen het leerkrachtenteam en tijdens het multidisciplinair overleg (MDO) onderwerp van zowel formeel als informeel overleg. Het elektronisch volgsysteem, dat nog aan gebruiksvriendelijkheid kan winnen, laat op termijn toe zicht te krijgen op leeropbrengsten en laat eveneens toe om de begeleiding van de kinderen verder te optimaliseren.
Voor het opvolgen van de ontwikkeling van de kleuters missen de kleuterleerkrachten degelijke instrumenten als houvast om gericht naar hun kleuters te kijken. Het ontbreken van detaillering en gradatie maakt dat de observaties veeleer oppervlakkig gebeuren en weinig doelgericht.

Bij de remediëring van leer- en/of ontwikkelingsproblemen kunnen alle leerkrachten en leerlingen rekenen op ondersteuning van het zorgteam. Ook op de CLB-medewerkers (CLB staat voor Centrum voor LeerlingenBegeleiding) kan, in de mate van het mogelijke, beroep gedaan worden om probleemsituaties gericht op te lossen. Tevens beschikt de school over een orthotheek waar leerkrachten naslagwerken kunnen raadplegen bij het zoeken naar adequate methodieken om bepaalde leerproblemen weg te werken.

De expertise binnen het zorgteam wordt vaak ingezet op leerlingniveau en in mindere mate op leerkracht- en schoolniveau. Vooral op leerkrachtniveau liggen er voor de zorgleerkrachten nog kansen om vanuit hun specifieke knowhow initiatieven te ontwikkelen waarmee het pedagogisch en het didactisch handelen van de klasleerkrachten verder geoptimaliseerd of ondersteund kan worden.

Het leerkrachtenteam heeft al een weg afgelegd om handelingsplanmatig oplossingen te zoeken voor ernstige zorgvragen van leerlingen. Met behulp van een document uit het volgsysteem kunnen de klasleerkrachten ter voorbereiding van het multidisciplinair overleg de zorgvraag van een leerling afbakenen en aangeven wat zij al hebben geprobeerd om aan deze zorgvraag tegemoet te komen. Het zorgteam heeft zo houvast om een aanvullend kwaliteitsvol traject uit te tekenen op maat van de leerling. Toch kan het zorgteam nog verder groeien in het handelingsplanmatig werken door meer gedetailleerde afspraken te maken over wie, wat, tegen wanneer doet en deze afspraken geregeld, op vooraf afgesproken tijdstippen, evalueert en indien nodig ook bijstuurt.

Ter ondersteuning van hun leerproces krijgen leerlingen met een leerprobleem zo nodig aangepaste didactische en/of STICORDI-maatregelen (Sticordi is de afkorting van stimuleren, compenseren, remediëren, differentiëren, dispenseren) aangeboden.
Bij markante ontwikkelingsproblemen informeert de school de ouders, wordt er met hen dieper ingegaan op de problematiek en worden verdere afspraken gemaakt.
Waar wenselijk zet de school aparte leertrajecten uit, eventueel met curriculumdifferentiatie. Zo worden onder meer de leerlingen voor wie het behalen van een getuigschrift basisonderwijs niet haalbaar blijkt, via een apart traject degelijk voorbereid op de overstap naar de B-stroom in het secundair onderwijs.

In de meeste klassen hanteren de leerkrachten een strategie om de leerhouding van de leerlingen te bevorderen. Dit gebeurt niet altijd gelijkgericht of even efficiënt waardoor het leerkrachtenteam een kans mist om het ‘leren’ van kinderen op eenzelfde wijze te benaderen en te ondersteunen. Vooral de leerlingen die nood hebben aan een duidelijke structuur zijn gebaat met uniforme afspraken hieromtrent.

De overstap naar het secundair onderwijs wordt in het zesde leerjaar voorbereid met schoolbezoeken en met gerichte klasactiviteiten. Op een infoavond, georganiseerd door het CLB in samenwerking met de scholengemeenschap, maken de leerlingen en hun ouders verder kennis met het vervolgonderwijs.

Tevens krijgt elke leerling van het zesde leerjaar op het einde van het schooljaar een BaSO-fiche. Op deze fiche wordt ten behoeve van de secundaire scholen extra relevante informatie over de leerling opgenomen.

4.2.2 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school toont met tal van waardevolle acties haar bekommernis aan om de kinderen op sociaal en emotioneel vlak goed op te volgen en sterker te maken. Deze acties, die soms gegroeid zijn vanuit de vroegere GOK-plannen (GOK staat voor gelijkeonderwijskansen), beogen om het pedagogisch klimaat te verbeteren en willen zo een positieve invloed uitoefenen op het welbevinden van alle leerlingen. De visie die de school hieromtrent heeft uitgeschreven heeft nog groeikansen om meer geëxpliciteerd te worden zodat de leerkrachten er bewuster en gerichter mee aan de slag kunnen.

Bij het begin van het schooljaar organiseert de school een onthaalweek zodat de leerlingen via diverse activiteiten uitgebreid kunnen kennismaken met 'nieuwe' leerlingen en hun leerkracht(en).

In de hele kleuterafdeling en ook in een aantal klassen van de lagere afdeling werken de leerkrachten met een klaspop die als extra 'vertrouwenspersoon' ingezet wordt om niet alleen het welbevinden maar ook het sociaal en emotioneel functioneren van de kinderen te bevorderen.

Via een peter-meterwerking leren de oudste leerlingen van de lagere afdeling zorg dragen en verantwoordelijkheid opbrengen voor de leerlingen van het eerste leerjaar. De impact van deze manier van werken is blijkbaar zo groot dat zelfs jaren na het beëindigen van de lagere afdeling er vaak nog een band blijft bestaan tussen de peter/meter enerzijds en hun pupil anderzijds. Gedurende het schooljaar krijgen peters en meters samen met hun pupillen de kans om in 'familieverband' deel te nemen aan leuke projecten, wat bevorderend is voor de onderlinge verstandhouding. De goede resultaten bij de oudste leerlingen op een enquête over hun welbevinden onderstrepen deels de waarde van het peter-meterproject.

De school zet sterk in om, onder meer vanuit het jaarthema, de talenten van de kinderen naar boven te halen of om kinderen geregeld in de kijker te zetten.

In vele klassen wordt, indien nodig, tijd voorzien om in te spelen op sociaal of emotioneel geladen gebeurtenissen. Onder meer tijdens klasgesprekken, kringgesprekken of onthaalmomenten trekken de leerkrachten tijd uit om probleemsituaties samen met de leerlingen uit te klaren.

De school beschikt over een antipestplan dat geconcretiseerd werd in een 'anti-pestprotocol'. Dit protocol biedt alle participanten structuur en houvast om eventuele pestproblemen opgelost te krijgen. Tevens probeert het schoolteam met speelkoffers, speelbakken, een speelwinkel en met begeleid middagspel om pestgedrag op de speelplaats te voorkomen. Sommige leerkrachten ervaren dat conflictsituaties op de speelplaats nu op een meer efficiënte wijze worden verholpen en dat de leerlingen sterker zijn geworden in het aanspreken van eigen sociale competenties om zelf ruzietjes bij te leggen. Naast al deze initiatieven is er in deze school ook een 'groene leerkracht' waar de leerlingen bij terecht kunnen om bepaalde problemen te bespreken of uit te praten.

Met behulp van een op relatiewijzen gebaseerde methodiek (axenroos) neemt elke leerkracht initiatieven om via allerlei specifieke dierenfiguren de sociale vaardigheden van de kinderen te helpen ontwikkelen en om hen gepast te leren omgaan met gevoelens. Op dit ogenblik gebruiken echter niet alle leerkrachten bij bepaalde klasrituelen dezelfde dierenfiguren waardoor verwarring kan ontstaan bij de kinderen.

Geregeld screenen de leerkrachten het welbevinden van al hun leerlingen. De resultaten worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem en vormen, bij problemen, aanleiding tot overleg en concrete acties. Tevens nemen heel wat leerkrachten tweemaal per schooljaar een sociogram af van hun klasgroep. Ze gebruiken de resultaten soms om groepjes samen te stellen of om kinderen al dan niet naast elkaar te zetten in de klas.

Het leerkrachtenteam kan nog verder groeien in het aan elkaar linken van de gegevens uit de verschillende instrumenten om zo een meer efficiënte begeleiding van leerlingen met problemen te kunnen uitwerken en vorm geven.

Er is ook een leerlingenraad waaraan de leerlingen van de bovenbouw participeren. De leerlingen leren omgaan met democratische principes en mogen op beperkte schaal mee participeren aan het beleid van de school.

Het schoolteam reflecteert geregeld over het sociaal en emotioneel functioneren van de leerlingen en over de acties die hieromtrent op schoolniveau werden opgezet. Het team gaat dan na in hoeverre de acties sporen met de vooropgezette doelen en tekent indien nodig een verbetertraject uit.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het dagelijks beleid van de school wordt aangestuurd door een hardwerkende directeur die naast de opdracht van schooldirecteur ook de functie van coördinerend directeur van de scholengemeenschap vervult. Op basis van een participatief beleid geeft hij vorm en inhoud aan de verdere schoolontwikkeling. Hierbij houdt hij rekening met de sterke en zwakke punten van de school, waar hij een duidelijk beeld van heeft. Typerend voor hem is dat hij vanuit een grote toewijding met alle facetten van het schoolleven voeling wil houden om er zo zeker van te zijn dat de hele school op kwaliteitsvolle wijze de uitgestippelde koers blijft volgen. Een kernteam, bestaande uit enkele bekwame leerkrachten, helpt hem hierbij.

De directeur tracht via informele gesprekken, klasbezoeken (vooral bij de jongere leerkrachten) en controles van de planningsdocumenten contact te houden met de werkzaamheden in elke klas. Hij bespreekt het functioneren van en met de leerkrachten en stimuleert hen op een positieve manier om hun onderwijspraktijk verder uit te bouwen. Op dit ogenblik is er nog een duidelijke taak voor hem weggelegd om het klasmanagement van een aantal leerkrachten nauwgezet op te volgen en bij te sturen.

De leerkrachten appreciëren het onderwijskundig en organisatorisch gevoerde beleid. Het engagement van de leerkrachten en de bereidheid om elkaar te ondersteunen, zorgen ervoor dat er binnen de twee vestigingsplaatsen een collegiale sfeer heerst die overleg en samenwerking mogelijk maakt. De directeur weet leuke initiatieven naar waarde te schatten en draagt zo bij tot het positieve leer- en leefklimaat in de school.

De personeelsvergaderingen zijn echte werkmomenten waar kansen gecreëerd worden om te leren van en met elkaar. Geregeld is er ruimte voor niveauspecifiek overleg of worden groepjes gevormd om na te denken over pedagogisch-didactische onderwerpen. Door het uitnodigen van externe nascholers wil de directeur dat alle leerkrachten op hetzelfde moment dezelfde informatie aangereikt krijgen. Deze manier van werken verhoogt niet alleen de kwaliteit en de efficiëntie van de personeelsvergaderingen maar maakt het ook mogelijk om samen deskundiger te worden en om als team bepaalde aspecten van de schoolwerking verder uit te diepen.

Het intern leiderschap kan nog aan kracht winnen door de verdere uitbouw binnen de school van het ondersteunend netwerk. Daarbij kunnen bepaalde verantwoordelijkheden gedelegeerd worden naar leerkrachten of werkgroepen die onder meer op inhoudelijk vlak voorbereidend werk kunnen leveren en afgeronde pedagogisch-didactische realisaties kunnen helpen borgen.

Het team maakte er werk van om vanuit de meer algemene schoolvisie een groot aantal concrete visieteksten te ontwikkelen waarin bepaalde onderdelen van het schoolleven een inhoudelijke toelichting krijgen. Deze teksten geven duidelijk weer waar de school voor staat en wat er van het team mag verwacht worden. Tevens geven deze visieteksten aan op welke vlakken deze school anders is dan andere scholen.

De meeste leerkrachten plegen frequent met elkaar overleg om onder meer hun klaswerking op elkaar af te stemmen en om leerlingenresultaten of beleidsvoorstellen met elkaar te bespreken. Soms zijn deze overlegmomenten structureel ingebed, maar meestal gebeuren ze op informele wijze. Door dit veelvuldig overleg heerst in deze school een open schoolcultuur wat een soepele en doorzichtige besluitvorming bevordert.

Om tot beleidsbeslissingen te komen, zoekt de directeur in de eerste plaats naar een consensus binnen het team. Indien nodig hakt hij de knopen door.

In de verslagen van de personeelsvergaderingen staan de gemaakte afspraken niet altijd duidelijk vermeld. Hierdoor bestaat de kans dat ze over het hoofd worden gezien en kan het gebeuren dat de naleving of de realisatie ervan in de praktijk wisselend verloopt.

Het schoolontwikkelingsproces krijgt onder meer vorm vanuit een in onderling overleg tot stand gekomen prioriteitenplanning. Bij het bepalen van de prioritaire werkpunten werd rekening gehouden met de aanbevelingen in het vorige doorlichtingsverslag, met wat leeft binnen het leerkrachtenteam en met de resultaten van tevredenheidsonderzoeken bij leerlingen en ouders. In de mate van het mogelijke worden de nascholingsinitiatieven gekoppeld aan de gekozen prioriteiten.

In het kader van integrale kwaliteitszorg beschikt de school over een aantal gegevens over de leeropbrengsten van de leerlingen.
De scores op de toetsen worden op schoolniveau nog maar weinig expliciet aangewend om na analyse en interpretatie in kaart te brengen wat al goed loopt of welke pijnpunten nog moeten worden weggewerkt. De leerlingenresultaten vormen in mindere mate een uitgangspunt om in klassen met meer zorgleerlingen extra hulp in te zetten.

De school voert een talenbeleid gebaseerd op een viertal algemene doelen die zowel het leerlingen,-leerkrachten als schoolniveau behelzen, en op de voortzetting van het gelijkekansenbeleid rond de zuil ‘taalvaardigheidsonderwijs’. Er zijn enkele initiatieven om de taalvaardigheid van vooral taalzwakke of anderstalige leerlingen in kaart te brengen. Recent heeft de school een bevraging aan de leerkrachten opgesteld over het talenbeleid. Het is de bedoeling uit de verwerking van deze enquête meer concrete doelen en acties te destilleren. Vanuit de vroegere gelijkekansenwerking besteedt de school zeer veel aandacht aan leesbevordering en muzisch taalgebruik. In de kleuterafdeling organiseert ze een ‘taalbadklas’ voor anderstalige kleuters met hulp van taalouders. Aan talensensibilisering van vreemde talen is de school nog niet aan toegekomen. Vooral de leraren van de derde graad hebben bijkomende nascholing gevolgd rond de gewijzigde eindtermen ‘taalsystematiek’ en Frans. Aan de nieuwe eindtermen ‘interculturele gerichtheid’ is nog geen intrinsieke aandacht besteed. Toch lopen in de school heel wat acties die daarop inspelen.

Ook het beleid ‘sociaal-economische status’ bouwt voort op het gelijkekansenbeleid, waarbij in de derde cyclus gekozen werd om de gemaakte keuzes open te trekken naar alle pijlers. Om aanvaardbare organisatorische redenen gebruikt de school het merendeel van de toegevoegde lestijden voor klassensplitsing. Mits enige flexibiliteit kan de school daaruit nog enkele uren terugwinnen. De school borgt vooral de goede acties uit het verleden. Nieuwe acties spitsen zich toe op betere voorbereiding van het multidisciplinair overleg en op ondersteuning van anderstalige kleuters. De planmatige aanpak, met een grondige beginsituatieanalyse, een schooleigen selectie van verbeterdoelen op zowel leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau, acties die de doelen ondersteunen, en een vooraf geplande evaluatie, is echter grotendeels verlaten. Die planmatige aanpak is wel nog deels terug te vinden in het recent opgestarte talenbeleid. Het verlaten van deze systematiek brengt het gevaar mee dat de acties een doel op zich gaan vormen, en dat de idee van specifieke, meetbare of aantoonbare, realistische en gefaseerde doelen (SMART) niet meer toegepast wordt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KA: De geïntegreerde werking binnen diverse thema's waarbij de verschillende leergebieden evenwichtig aan bod komen.
- KA: Het aanbieden van leerinhouden vanuit een kindgerichte en realistische context.
- KA: De gevarieerde activiteiten met voor de kleuters heel wat kansen om zich op wiskundig en muzisch vlak verder te ontwikkelen.
- KA: De aanvulling van minder uitgewerkte onderdelen in het koepeleigen referentiekader met doelen uit het leerplan.
- KA: De kansen die de kleuters krijgen om via exploreren en experimenteren meer vertrouwd te worden met tellen, terugtellen, meten, wegen, vergelijken, spiegelen, puzzelen…
- KA: Het gebruik van onder meer hoekaanduidingen, pictogrammen, stappenplannen, zelfstandige werkvormen… om de zelfredzaamheid en het zelfsturend leren bij de kleuters te bevorderen.
- KA + LA: De schooleigen leerlijn muzische vorming die er over waakt dat er binnen alle domeinen van muzische vorming een gevarieerd en breed aanbod is.
- KA + LA: De aandacht voor de talenten van de kinderen en het gebruik van gangen en traphallen om, naast de klaslokalen zelf, werkjes van de kinderen tentoon te stellen.
- LA: Het vrij consequent gebruik van een onderwijsleerpakket om zo de horizontale en verticale samenhang binnen het leergebied wiskunde te kunnen garanderen.
- LA: Het aanbieden van wiskundige leerinhouden vanuit een realistische en betekenisvolle context.
- LA: De degelijk uitgewerkte meetfiches als vervangend aanbod voor de lesinhouden van het onderwijsleerpakket.
- LA: De ruimte die de leerkrachten tijdens de wiskundelessen en de toetsen voorzien voor het 'oplossen van wiskundige problemen'.
- LA: De organisatie van vooral groepswerk als werkvorm om onder meer het actief leren te bevorderen.
- LA: De foutenanalyses die meerdere leerkrachten hanteren als hulp bij het zoeken naar de oorzaak/oorzaken van fouten.
- LA: De goede resultaten op de externe eindejaarstoets in het zesde leerjaar.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Loopbaanbegeleiding:
- De duidelijke visies op zorg en op de loopbaanbegeleiding van de kinderen.
- Het laagdrempelig karakter van de school wat de contacten met de ouders bevordert.
- De overgangsgesprekken waarbij relevante informatie over leerlingen van het ene leerjaar naar het andere wordt overgedragen.
- De organisatie van integratieactiviteiten zodat de overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling vlot verloopt.
- De goede eerstelijnshulp die door meerdere klasleerkrachten (maar niet door alle) conform de visie op zorg wordt georganiseerd en de ondersteuning hierbij van het zorgteam.
- De toepassing van curriculumdifferentiatie als blijkt dat een overstap naar de B-stroom van het secundair onderwijs voor een leerling wenselijk is.
- De begeleiding van de leerlingen (en hun ouders) bij de overstap naar het secundair onderwijs.
- Sociale en emotionele begeleiding:
- De vele initiatieven die de school neemt opdat alle kinderen zich goed zouden voelen op school.
- De wil die bij het leerkrachtenteam aanwezig is om het sociaal-emotioneel functioneren van de kinderen in kaart te brengen en te ondersteunen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De hardwerkende directeur die op gedegen wijze voeling houdt met alle facetten van de schoolwerking en de ontwikkeling van de school op pedagogisch en didactisch vlak in goede banen leidt.
- De collegiale sfeer, het engagement en de grote mate van betrokkenheid van het leerkrachtenteam.
- De organisatie en inhoudelijke invulling van de personeelsvergaderingen.
- De globale opvolging en coaching van de leerkrachten.
- De visieteksten die duidelijk aangeven waar deze school voor staat.
- Het participatieve beleid met een democratische besluitvorming.
- Het schoolontwikkelingsproces dat vorm krijgt vanuit welgekozen prioriteiten, vaak gebaseerd op de aanbevelingen in het vorige doorlichtingsverslag.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KA: Een bewakingssysteem ontwikkelen zodat het leerkrachtenteam kan garanderen dat alle ontwikkelingsaspecten/leerplandoelen en wiskundige begrippen in voldoende mate aan bod komen.
- KA: Meer vertrekken vanuit prioritaire doelen om van daaruit activiteiten te plannen, uit te werken en te evalueren.
- KA: Op basis van gemeenschappelijke planningsdocumenten leerlijnen uitwerken omtrent het aanbieden en vulling geven van onder meer wiskundige begrippen.
- KA: Nagaan hoe de leerbegeleiding van kleuters geoptimaliseerd kan worden door bijvoorbeeld klasdoorbrekende complementaire activiteiten te organiseren.
- KA: In de verschillende klassen een meer gevarieerd ‘hoekenaanbod’ voorzien en de ICT-apparatuur verder optimaliseren.
- KA: Meer aandacht besteden aan ‘beschouwen’ en voor de kleuters een mogelijkheid creëren zodat ze ook rechtstaand kunnen schilderen, tekenen, …
- LA: De deelleerplannen muzische vorming stapsgewijs verder verkennen met specifieke aandacht voor de evaluatie van en de rapportering over de muzisch-creatieve verwezenlijkingen van de leerlingen.
- LA: De leerlijn muzische vorming verder aanvullen zodat er voor alle eindtermen een invulling is.
- LA: De doelen in de agenda’s van de leerkrachten in overeenstemming brengen met de doelen van de leerlijn.
- LA: Gebruik maken van de interne expertise en van nascholingsinitiatieven om sommige klaswerkingen in het kader van muzische vorming nog meer te verrijken.
- LA: Het uitbreiden van het aanbod aan klankinstrumenten.
- LA: Hoeken- en contractwerk verder vorm geven zodat meer kansen gecreëerd worden om te kunnen differentiëren.
- LA: De effecten van de werking met betrekking tot de meetfiches in kaart brengen en evalueren.
- LA: Afspraken maken omtrent het aangeven op het rapport dat sommige resultaten er gekomen zijn mits de toepassing van een Sticordi-maatregel.
- LA: Het gebruik van ICT om de lessen te verlevendigen en als middel om wiskundige vaardigheden, inzichten … in te oefenen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Loopbaanbegeleiding:
- De gebruiksvriendelijkheid van het elektronisch leerlingvolgsysteem verhogen.
- De observaties van de kleuterleerkrachten meer laten vertrekken vanuit op voorhand geformuleerde en geconcretiseerde doelen.
- De inhoudelijke werking van het eerste leerjaar verder afstemmen op die van de derde kleuterklas (of omgekeerd).
- De initiatieven om handelingsplanmatig ernstige leer- of ontwikkelingsproblemen aan te pakken, te evalueren en op te volgen verder gestalte geven.
- De methodiek die aangewend wordt om het leren van de kinderen op een eenzelfde manier te benaderen meer gelijkgericht gebruiken.
- De zorgwerking op de drie niveaus verder vorm geven.
- Een aantal leerkrachten sterker maken in hun rol als eerstelijnshelper.
- Sociale en emotionele begeleiding:
- Verbanden leggen tussen de verschillende instrumenten en methodieken om zo de sociale en emotionele begeleiding van de kinderen verder te optimaliseren.
- In alle klassen bij de vaste rituelen ook dezelfde dierenfiguren gebruiken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging en coaching door de directeur van het klasmanagement van sommige leerkrachten.
- Werkgroepen samenstellen die op pedagogisch-didactisch vlak voorbereidend werk leveren.
- De afspraken die gemaakt worden tijdens de personeelsvergaderingen duidelijker in het verslag vermelden.
- Op schoolniveau nog meer gebruik maken van de leerlingenresultaten bij het bewaken van de onderwijskwaliteit.
- Onder meer op basis van de leerlingenresultaten extra zorg inzetten in die klassen waar de nood het grootst is.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	**Voor kennisname**
Eddy Lamberts de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	